

ЛІЗИНГОВА КОМПАНІЯ ЯК ІНВЕСТОР ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

© Ю. Банах, 2009

Сьогодні як ніколи необхідні зусилля для поживлення господарчого життя з метою забезпечення стабілізації економіки й економічного зростання в цілому. Такого результату можна досягти на основі фінансової стабілізації, заохочення заощаджень та інвестицій, структурної перебудови, приватизації, створення ринку капіталів та цінних паперів.

Процес розвитку будь якої економічної системи полягає на збалансованому використанні матеріальних благ (природних ресурсів) та ефективній їх переробці з досягненням максимальної результативності. Це може бути досягнуто за умови вдосконалення технології виробництва та покращення сировинної бази (первинного продукту). Тому основним рушієм розвитку економічних систем є не що інше, як інноваційні процеси, метою яких є підвищення технічних характеристик, покращення презентабельних показників, та пониження (в більшості випадків) собівартості продукту.

Нові технології та технологічне обладнання потребують капіталовкладень для розробки, вдосконалення, створення, монтажу та навчання виробничого персоналу. І це завдання потрібно вирішувати наступним фінансовим забезпеченням:

- власні капітали (вільні кошти, фонд розвитку, амортизаційний фонд тощо);
- кредит;
- лізинг, факторинг, форфейтинг;
- інвестиції;
- бюджетні кошти (державне фінансування);
- венчурний капітал;
- емісія акцій;
- випуск цінних паперів.

Однією з основних банківських операцій при інвестуванні інноваційних проектів промислових підприємств є кредитні операції. Але часто для промислових підприємств для реалізації інноваційного проекту є більш вигідним та доцільним оренда певних майнових засобів, або їх лізинг.

У світовій практиці термін «лізинг» використовується для позначення різного роду операцій, заснованих на оренді товарів тривалого користування. Залежно від терміну, на який полягає договір оренди, розрізняють три види орендних операцій:

- короткострокова оренда (рентінг) - від одного дня до одного року;
- середньострокова оренда (хайрінг) - від одного року до трьох років;
- довгострокова оренда (лізинг) - більше трьох років.

Тому під лізингом звичайно розуміють довгострокову оренду машин і устаткування. Крім того, лізинг можна розглядати як специфічну форму фінансування вкладень до основних фондів за посередництва спеціалізованої лізингової компанії, яка набуває, за кошти банку, для третьої особи майно і віддає йому в оренду на довгостроковий період. Таким чином, банк фактично кредитує промислове підприємство за посередництвом лізингової компанії.

Сучасний ринок лізингових послуг характеризується різноманіттям форм, проектів контрактів і юридичних норм, що регулюють лізингові операції. Існуючі форми лізингу можна об'єднати в два основні види - оперативний і фінансовий лізинг.

Оперативний лізинг - це орендні відносини, при яких витрати лізингодавця, пов'язані з придбанням і суттю майна, що здаються в оренду, не покриваються орендними платежами протягом одного лізингового контракту.

Основні ознаки оперативного лізингу:

- лізингодавець не розраховує відшкодувати всі свої витрати за рахунок надходження лізингових платежів від одного промислового підприємства;

- лізинговий договір укладається, як правило, на 2-5 років, що значно менше термінів фізичного зносу устаткування, і може бути розірваний промисловим підприємством у будь-який час;

- ризик псування або втрати майна лежить в основному на лізингодавцеві.

При оперативному лізингу лізингова компанія набуває устаткування наперед, не знаючи конкретного орендаря. Тому фірми, що займаються оперативним лізингом, повинні добре знати кон'юнктуру ринку інвестиційних товарів як нових, так і вживаних. При цьому виді лізингу компанії самі страхують майно, що здається в оренду, і забезпечують технічне обслуговування і ремонт.

Фінансовий лізинг – це угода, що передбачає протягом періоду її дії виплату лізингових платежів, котрі покривають повну вартість амортизації устаткування або велику його частину, додаткові витрати і прибуток лізингодавця.

Основні риси фінансового лізингу:

- участь третьої сторони (виробник або постачальник об'єкту);

- неможливість розірвання договору протягом так званого основного терміну оренди, тобто терміну необхідного для відшкодування витрат орендодавця. Проте на практиці це іноді відбувається, що обумовлюється в угоді про лізинг, але в цьому випадку вартість операції значно зростає;

- триваліший період угоди (звично термін служби об'єкту);

- об'єкти операцій, як правило, відрізняються високою вартістю.

Так само як і при оперативному лізингу, після завершення терміну контракту промислове підприємство може:

- купити об'єкт, але за залишковою вартістю;

- укласти новий договір на менший термін і за пільговою ціною;

- повернути об'єкт операції лізингової компанії.

Таким чином можна розглядати діяльність лізингових компаній як ефективних посередників у фінансовій діяльності підприємства. Така співпраця дає широкі можливості для підприємства у плануванні своєї господарської діяльності.

УДК: 331.25(477)

О.І. Білик

Інститут підприємництва та перспективних технологій

ДІЯЛЬНІСТЬ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

© О.І. Білик, 2009

Автором здійснено аналіз основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні за перший квартал 2009 року; висвітлено основні проблеми, з якими стикаються пенсійні фонди у період фінансово-економічної кризи і подано шляхи до їх вирішення; розглянуто питання захисту пенсійних активів.

The author analyzed the basic performance of private pension funds in Ukraine for the first quarter of 2009; highlighted the main problems faced by pension funds in period of financial and economic crisis and presented ways to resolve them; concerned the question of protection of pension assets.

Важливим питанням у системі недержавного пенсійного забезпечення займає сфера захисту активів пенсійних фондів, тобто гарантування громадянам майбутньої пенсії. Адже в умовах нестабільного економічного середовища дане питання є досить актуальним, оскільки економічна криза тягне за собою і збільшення недовіри до фінансових інститутів, а також зменшення можливості населення до заощадження коштів. Саме недержавні пенсійні фонди (НПФ) відіграють важливу роль у забезпеченні стабільності національного фондового ринку, адже збільшення активів інституціональних інвесторів забезпечує заміщення короткострокових активів довгостроковими і допомагає зменшити ринкові ризики інвестування. Тому на сьогоднішній день важливим є забезпечення захисту пенсійних активів вкладників НПФ.